**C U R T E A  D E  A P E L  N O R D**

Dosarul nr.21rji-1551/25 Judecătoria Edineț sediul Briceni
1-25090057-03-21rji-30122025 Judecător Gh. Comerzan

**D E C I Z I E**
în numele Legii

25 martie 2026 mun. Bălți

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord,
având în componenţa sa:
Preşedintele completului de judecată Ghenadie Liulca
Judecători Victoria Robu, Aurelia Andronache

a judecat în lipsa părților, în ordine de recurs, recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani, Anatolii Tudor, împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 08.10.2025, prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Eni Ion** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ţinând cont de materialele prezentate instanței, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

**C O N S T A T Ă:**

La 25 iunie 2025 în Judecătoria Edineţ, sediul Briceni a fost înregistrată plângerea condamnatului Eni Ion împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

În motivarea plîngerii condamnatul a indicat că, în P-2 Lipcani a fost deținut în perioada 18.12.2024 pînă în prezent, în condiţii inumane şi degradante, şi anume cu supraaglomerare, unde nu se respectă norma spațiului locativ de 4 m2; celula este populată cu diferite insecte; lipsește locul special amenajat pentru uscarea hainelor pe timp ploios; apa potabilă este de calitatea rea; lipsa mobilierului pentru păstrarea hainelor.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 08.10.2025, a fost admisă plângerea condamnatului Eni Ion împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constat faptul că, Eni Ion a fost deţinut în perioada 29.11.2024-15.09.2025 în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în total o perioadă de 290 (două sute nouăzeci) zile, în calitate de condamnat.

În condiţiile art. $473^4$ alin. (4) CPP, se reduce pedeapsa condamnatului Eni Ion cu 29 (douăzeci și nouă) zile pentru perioada de 290 (două sute nouăzeci) zile, în care condamnatul s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 2 Lipcani cu statut de condamnat, calculîndu-se 1 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie.

Termenul pedepsei definitive stabilite lui Eni Ion, prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 03.02.2023, cu închisoare pe un termen de 04 (patru) ani, s-a redus cu 29 (douăzeci și nouă) zile.

S-a obligat administraţia instituţiei Penitenciare nr. 2 Lipcani să înlăture condiţiile precare de detenţie în termen de 15 zile.

La 16.10.2025 împotriva acestei încheieri a declarat recurs în termen directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani, Anatolii Tudor, iar la 04.12.2025 a dedpus recurs suplimentar, prin care a solicitat casarea încheierii ca fiind neîntemeiată.

În motivarae recursului se invocă că în Raportul de evaluare a condițiilor de detenție, prezentat în cadrul ședinței de judecată, au fost prezentate probele, inclusiv şi fototabele, care cu certitudine dovedesc, că condamnatului Eni Ion în Penitenciarul nr.2 Lipcani i-au fost acordate condițiile minime necesare de detenție. Mai indică, că, condamnatul a fost deținut în celule bine iluminate şi ventilate. Iluminarea şi ventilarea celulelor a fost asigurate prin intermediul geamurilor din termopan, care se deschid. Iluminarea artificială a fost asigurată prin becuri electrice. Încălzirea celulelor a fost efectuată prin sistem centralizat de încălzire, celule fiind dotate cu calorifere de încălzit, temperatura aerului în perioada de încălzire se păstrează la un nivel nu mai mic de 18° C. Blocul sanitar se află în celulă, şi este separat de restul celulei cu pereții până la tavan și cu ușă. În Penitenciarul nr.2 Lipcani apa potabilă este asigurată din fântâna arteziană, componența chimică şi starea sanitaro-microbiologică apei sunt regulat verificate de către laboratorul CSP Edineţ Ministerului Sănătăţii RM. Calitatea apei corespunde standardelor. La fel invocă, că spălarea hainelor a fost efectuată prin intermediul spălătorilor instituţiilor penitenciare, dotate cu maşine de tip automat. In penitenciare sunt amenajate locurile speciale pentru uscarea hainelor. Totodată face referile la faptul, că deratizarea şi dezinsectizare încăperilor penitenciarelor se efectuiază trimestrial de agenţi economici speciale conform contractelor încheiate.

La fel invocă recurentul, că Standartele CtEDO prevăd norma de spaţiu de locuit per persoană în celulă a fost asigurată, însă CPT nu susţine în mod vertiginos opinia că o abatere minoră de la minimul standartelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratare inumană si degradantă a deţinutului, atîta timp cît se pot găsi si alţi factori de atenuare, cum ar fi, în special, faptul că deţinuţii

sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afară celulelor (în ateliere, cursuri sau alte activităţi). Criteriul poate fi apreciat prin prisma condiţiile de detenţie ca fiind un tratament inuman şi degradant, în cazul în care celulele sunt extrem de supraaglomerate sau, că în majoritatea cazurilor, combină o serie de elemente negative, cum ar fi: insuficienţa numărului de paturi pentru toţi deţinuţii; igiena precară; infectarea cu paraziţi; ventilaţia, încalzirea sau lumina insuficientă; lipsa salubrizării în celule şi, în consecinţă, utilizarea de găleţi sau sticle pentru nevoile naturii. Examinarea criteriului ..spaţiu acordat fiecărui deţinut" prin prisma art.3 CEDO, urmează a fi efectuat cumulativ cu alţi factori, care contribuie aprecierea detenţie ca fiind inumană şi degradantă sau infirmarea acestui fapt.

În opinia sa, judecătorul de instrucţie a examinat cauza formal, în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt şi de drept, în lipsa unei analizei complete, în ansamblu şi sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, fapt ce denotă netemeinicia încheierii judecătorului de instrucţie bazată exclusiv pe alegaţiile condamnatului.

Potrivit art.471 alin.(1) CCo, *recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezenţa părţilor*, iar potrivit alin.(2) al aceluiași articol, *instanţa de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice părţilor la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinţei*.

Fiind numită cauza spre examinare, părților li-a fost comunicat despre acest fapt și despre dreptul de a depune referință. Referință pe caz nu au fost înaintate.

Verificând argumentele recursului în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că cererea de recurs urmează a fi respinsă ca nefondată, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat*.

În argumentarea soluției emise, Colegiul menționează, că judecătorul de instrucție judecând plângerea înaintată de condamnatul Eni Ion împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, a respectat normele procesuale, a verificat complet, obiectiv, suficient și în ansamblu împrejurările cazului, cât și argumentele formulate în plângere prin prisma raportului prezentat de către administrația instituției penitenciare, prin prisma Statutului Executării pedepsei de către condamnați aprobat prin HG nr.583 din 26.05.2006, prin prisma Raportului Consiliului pentru Prevenirea Torturii și prin prisma practicii constante CtEDO, corect ajungând la concluzia privind admiterea acestei plângeri.

Colegiul penal conclude, că judecătorul de instrucție corect, în baza circumstanțelor analizate, a admis plângerea condamnatului Eni Ion împotriva

administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în perioada în 29.11.2024-15.09.2025 în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în total o perioadă de 290 (două sute nouăzeci) zile, în calitate de condamnat.

Din materialele cauzei rezultă, că Eni Ion s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioada 29.11.2024-15.09.2025, în total o perioadă de 290 (două sute nouăzeci) zile în calitate de condamnat.

Potrivit raportului condamnatul Eni Ion se deţine în Penitenciarul nr.2 Lipcani, în sectorul de tip semiînchis, unde a fost deținut în celula nr. 26 cu suprafață totală 67,8 m2, situată în blocului locativ nr. 2, unde s-au deținut 37 persoane. Iluminarea naturală este asigurată prin 3 geam de tip termopan, care se deschide pentru asigurarea ventilației naturale. Celula nr. 26 a fost și este în stare satisfăcătoare, reparație capitală nu necesită. Iluminarea artificială se efectuează prin 4 corp de ilum; asigurarea cu energia electrică prin sistem centralizat de încălzire, și celula este amenajată cu 3 calorifer de încălzit, în perioada rece a anului temperatura aerului se păstrează la un nivel nu mai mic de 180 C. Celula este și a fost în stare bună, reparație capitală nu necesită, starea sanitară a celulei este satisfăcătoare și se verifică regulat.

În conformitate cu art. $473^4$ alin. (1), (2) CPP, la evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată dă apreciere atît probelor prezentate de părți, cît şi rapoartelor instituțiilor naționale şi internaționale în domeniu. (2) La evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată ține cont de efectele cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului, precum şi de perioada în care condamnatul a fost deținut în condițiile contestate.

În acest sens se reține că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat în nenumărate rânduri în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenției consfințește una din cele mai fundamentale valori ale unei societăți democratice. Acesta interzice, în termeni absoluți, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanțe şi de comportamentul victimei (cauza Mozer c. Republicii Moldova și Rusiei, 23 februarie 2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62).

La constatarea condițiilor de detenție, instanța națională va ține cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidența articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanțele cauzei, precum ar fi durata

maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vârsta şi starea sănătății victimei (cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63).

Astfel, Colegiul penal conchide, că instanța de judecată just a constatat, că Eni Ion s-a deținut în Penitenciarul nr.2 Lipcani, *nefiind respectată norma spațiului locativ*, fapt stabilit prin Raportul privind vizita preventivă/de monitorizare efectuată la P-2 la 19.05.2023 unde membrii CpPT atrag atenția administrației penitenciarului la soluționarea problemei suprapopulării, au constatat că, cele două sectoare (nr. 1 și nr. 2) în care se dețin condamnații sunt clădiri vechi, cu două/trei etaje. CpPT constată că în ambele sectoare, în marea majoritate a celulelor condițiile sunt degradante, în unele celule pe pereți este igrasie, cu gîndaci de bucătărie și insecte, condamnații fiind plasați în dormitoarele cu suprafețe mari, supraaglomerate. Totodată, se reține că, potrivit raportul privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2023 s-a constatat că nu au fost realizate recomandările anterioare, precum suprapopularea, necesitatea de repartizare uniformă a deținuților, pentru asigurarea celor 4 $m^2$ conform standardelor CPT.

Prin urmare, instanța de fond corect a constatat, că condamnatul s-a deținut în celule populate cu diferite insecte și apreciază critic cele invocate de către reprezentantul administrației penitenciarului precum că, deratizarea și dezinfectarea încăperilor se efectuează trimestrial de către agent economic specializat, conform contractului încheiat. Or, prezentând contracte respective, administrația nu a prezentat actele, care ar confirma că într-adevăr trimestrial a fost efectuată cît deratizarea cît și dezinfectarea încăperilor. Faptul că celule sunt populate cu diferite insecte au constatat și membrii CpPT prin raportul din 19.05.2023.

În ce privesc argumentele condamnatului privind calitatea apei, administrația penitenciarului a prezentat informația precum că, asigurarea cu apă potabilă este diurnă, fiind furnizată din fântâna arteziană. Calitatea apei se verifică regulat de către laboratorul CSP Edineț. Totodată, se reține că membrii CpPT au invocat că apa conține clor, însă, nu au constatat că apa potabilă este de calitate rea.

În acest context, Colegiul penal consideră, că judecătorul de instrucție just a stabilit, că pe parcursul perioadei vizate Eni Ion a ispășit pedeapsa în Penitenciarul nr.2 Lipcani, unde dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul, au depășit relativ semnificativ, nivelul de suferință inerent detenției, prin faptul deținerii în celule populate cu diferite insecte, precum și cu nerespectarea normei spațiului locativ, condiții care sunt contrare prevederilor art.3 CEDO și suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarele vizate.

Respectiv, Colegiul penal la fel ca și judecătorul de instrucție consideră, că dificultățile cu care s-a confruntat Eni Ion, pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.2 Lipcani în perioada vizată au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 CEDO, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise.

Totodată, la caz judecătorul de instrucție just a aplicat formula de calcul stipulată de legislator în textul art.$473^4$ alin.(4) CPP, care în opinia Colegiului este una echitabilă.

Colegiul penal apreciază, că în baza circumstanțelor analizate, just s-a constatat deținerea lui Eni Ion în calitate de condamnat, în condiții contrare prevederilor art.3 CEDO în perioada 29.11.2024-15.09.2025 în Penitenciarul nr.2 Lipcani, pe o perioadă de 290 zile.

Având în vedere prevederile art.$473^4$ alin.(4) CPP, instanța întemeiat i-a redus pedeapsa condamnatului Eni Ion cu 29 zile pentru perioada de 290 zile în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.2 Lipcani, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție.

Deci, la caz termenul pedepsei definitive stabilită lui Eni Ion prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 03.02.2023, cu închisoare pe un termen de 04 (patru) ani, s-a redus cu 29 (douăzeci și nouă) zile.

Ținând cont de cele menționate, instanța de recurs concluzionează, că cerințele invocate de recurent sunt neîntemeiate, careva temei de casare a încheierii nu s-au stabilit, fiind condiționată respingerea cererii de recurs și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

Conducându-se de art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, Colegiul penal,-

**D E C I D E :**

Recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr.2 Lipcani, Anatolii Tudor, împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 08.10.2025, prin care a fost admisă plângerea condamnatului **Eni Ion** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se respinge ca nefondat, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele completului, judecător: Judecător: Judecător